గౌరవనీయులైన ప్రధాన న్యాయమూర్తి అలోక్ ఆరాధే

మరియు

గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి T. వినోద్ కుమార్.

రిట్ పిటిషన్ నెం. 18002, 18842, 18880 మరియు 19179/ 2023.

ఉమ్మడి ఉత్తర్వులు: (గౌరవనీయులైన ప్రధాన న్యాయమూర్తి అలోక్ ఆరాధే ద్వారా)

ఈ సమూహ వ్యాజ్యాలలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో న్యాయవాదులుగా అభ్యాసం చేస్తున్న కొందరు పిటిషనర్ ల మరియు మరికొందరు అదనపు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్లు, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జిల్లా జడ్జి పోస్టుల భర్తీకి వారు సమర్పించిన దరఖాస్తులను తిరస్కరిస్తూ జారీ చేసిన 03.07.2023 న ఉత్తర్వును కొట్టివేయాలని కోరుతున్నారు. లేదా, పిటిషనర్ ల తెలంగాణ రాష్ట్ర జ్యుడీషియల్ (సర్వీస్ అండ్ క్యాడర్) నియమాలు, 2023 (ఇకపై '2023 నియమాలు' అని పిలుస్తారు) లోని నియమం 5(1)(a) నిబంధనను ఏకపక్షమైనది మరియు వివక్షాపూరితమైనదిగా ప్రకటించాలని కోరారు. పిటిషనర్ ల ప్రతివాదులను జిల్లా జడ్జి రాత పరీక్షకు హాజరు కావడానికి అనుమతించాలని తదనంతర ఆదేశం కోరారు.

(i) నేపథ్య వాస్తవాలు:

2. ఈ వ్యాజ్యాలను దాఖలు చేయడానికి దారితీసిన వాస్తవాలు క్లుప్తంగా ఏమిటంటే, తెలంగాణ ప్రభుత్వం తెలంగాణ రాష్ట్ర జ్యుడీషియల్ సర్వీస్‌లో పదకొండు జిల్లా జడ్జి (ప్రవేశ స్థాయి) పోస్టుల ప్రత్యక్ష నియామకం కోసం 12.04.2023 న ప్రకటన ను జారీ చేసింది. దరఖాస్తులు సమర్పించడానికి చివరి తేదీ 01.05.2023. పరీక్ష తేదీలు తాత్కాలికంగా 24.06.2023 మరియు 25.06.2023గా నిర్ణయించబడ్డాయి. పై ప్రకటనలోని పేరా 3, పోస్టుల భర్తీ, 2023 నిబంధనల ప్రకారం జరుగుతుందని తెలియజేస్తుంది. పై ప్రకటన లోని పేరా 4 అర్హత ప్రమాణాల గురించి తెలియజేస్తుంది మరియు ముఖ్యంగా, ప్రకటన తేదీన హైకోర్టు లేదా హైకోర్టు నియంత్రణలో పనిచేసే కోర్టులలో ఏడు సంవత్సరాల కంటే తక్కువ కాకుండా అభ్యాసం చేస్తున్న న్యాయవాది, పై పరీక్షకు హాజరు కావడానికి అర్హులు అని పేర్కొంది.

3. ఆల్ ఇండియా జడ్జెస్ అసోసియేషన్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా ((2002) 4 SCC 247) కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును దృష్టిలో ఉంచుకొని, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233 నుండి 235, ఆర్టికల్ 237 మరియు ఆర్టికల్ 309లోని షరతు మరియు ఆర్టికల్ 320లోని క్లాజ్ (3) షరతు ద్వారా సంక్రమించిన అధికారాలను వినియోగిస్తూ, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము

తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టుతో సంప్రదించి 10.06.2023 న ప్రకటన ద్వారా 2023 నియమాలను రూపొందించింది. నియమం 1.3 ప్రకారం, ఆ నిబంధనలు 01.01.2023 నుండి అమల్లోకి వచ్చినట్లుగా పరిగణించబడతాయి. నిబంధన 5 ప్రత్యక్ష నియామకం మరియు బదిలీ ద్వారా నియామకానికి సంబంధించిన అర్హతలను తెలియజేస్తుంది. నిబంధన 2(k) నియమాల ప్రకారం, 'హైకోర్టు' అనే పదం 02.06.2014 నుండి తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టుగా అర్థం కలిగి ఉంటుంది. నిబంధన 5(1)(a) ప్రకారం, జిల్లా జడ్జి పోస్టుకు ప్రత్యక్ష నియామకం ద్వారా నియమించబడటానికి ఒక వ్యక్తి అర్హుడు కావాలంటే, అతను ప్రకటన తేదీన హైకోర్టులో లేదా హైకోర్టు నియంత్రణలో పనిచేసే కోర్టులలో ఏడు సంవత్సరాల కంటే తక్కువ కాకుండా న్యాయవాదిగా అభ్యాసం చేసి ఉండాలి.

4. హైకోర్టు, 03.07.2023 తేదీతో ఇచ్చిన ఆదేశంలో పిటిషనర్ ల అభ్యర్థతను తిరస్కరించింది. ప్రధానంగా, వారు 2023 నిబంధనల 5(1)(a) నిబంధనలో పేర్కొన్న అర్హత ప్రమాణాలను తీర్చడంలో విఫలమయ్యారని ఆధారంగా, వారి అభ్యర్థతను అంగీకరించలేదు. ఆ తరువాత, పిటిషనర్ ల పైన పేర్కొన్న విధంగా ఉపశమనం కోరుతూ ఈ వ్యాజ్యాలను దాఖలు చేశారు.

5. ఈ కోర్టులోని ఒక ధర్మాసనం 12.07.2023 న మధ్యంతర ఉత్తర్వు ద్వారా పిటిషనర్ లను 22.07.2023 మరియు 23.07.2023 తేదీల్లో జరగాల్సిన రాత పరీక్షకు హాజరు కావడానికి అనుమతించింది. పై మధ్యంతర ఉత్తర్వు ప్రకారం పిటిషనర్ ల రాత పరీక్షకు హాజరయ్యారని మరియు ఆ పరీక్ష ఫలితం కోసం ఎదురు చూస్తున్నారనే విషయంపై ఎటువంటి వివాదం లేదు. పైన పేర్కొన్న వాస్తవ నేపథ్యంలో, ఈ రిట్ పిటిషన్ లు పరిశీలన కోసం తలెత్తాయి.

(ii) పిటిషనర్ ల వాదనలు:

6. పిటిషనర్ ల తరపున న్యాయవాది, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి 01.01.2023 నుండి అమలులోకి వచ్చే విధంగా నిబంధలను సవరించే అధికారం లేదని వాదించారు. పిటిషనర్ ల తరపు న్యాయవాది ఇంకా వాదిస్తూ, పిటిషనర్ లను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా అనర్హులుగా మార్చే విధంగా నిబంధనలను సవరించలేమని పేర్కొంది. నియమం 2(k) లో "హైకోర్టు" అనే పదం నిర్వచించబడింది, దాని అర్థం తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టు మరియు ఇతర హైకోర్టులను కూడా చేర్చుతుంది అని కూడా వాదించబడింది,. ఢిల్లీ, హర్యానా వంటి ఇతర రాష్ట్రాల్లోమాదిరి, ప్రత్యక్ష నియామకం ద్వారా జిల్లా జడ్జి పోస్టులను అఖిల భారత ప్రాతిపదికన భర్తీ చేయాలని కోరుతూ వాదించారు. ఈ కోర్టు దృష్టిని 16.04.2022 న ప్రకటనకు కూడా తీసుకురాబడింది మరియు గత సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని న్యాయవాదులు కూడా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జిల్లా జడ్జి పోస్టుకు నియామకం కోసం అర్హులుగా పరిగణించబడ్డారని వాదించారు.

7. పిటిషనర్ ల తరపున న్యాయవాది వాదిస్తూ, 2023 నియమం లోని 5(1)(a) వివక్షాపూరితమైనదని మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14ను ఉల్లంఘిస్తుందని తెలిపారు. ఎందుకంటే అది ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ప్రాక్టీస్ చేస్తున్న న్యాయవాదులను తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జిల్లా జడ్జి పోస్టుకు పరిశీలించడానికి అనర్హులుగా చేస్తోంది. తెలంగాణ రాష్ట్రానికి చెందిన న్యాయవాదులను మరియు దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాలలో ప్రాక్టీస్ చేస్తున్న న్యాయవాదులను వేరు చేయడానికి సరైన కారణం ఏమీ కనిపించడం లేదని వాదించారు. పైన పేర్కొన్న వాదనలను మద్దతు ఇవ్వడానికి, సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన కొన్ని తీర్పులపై ఆధారపడడం జరిగింది. వాటిలో J. పాండురంగరావు వర్సస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ (AIR 1963 SC 268), గంగా రామ్ మూల్చందానీ వర్సస్ రాష్ట్రం రాజస్థాన్ ((2001) 6 SCC 89), మరియు తెలంగాణ జడ్జెస్ అసోసియేషన్ వర్సస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (AIR 2018 SC 5510) కేసులలో వెలువడిన తీర్పులు ప్రస్తావించబడ్డాయి.

8. W.P.నెం.18842/2023లో పిటిషనర్ ల తరపున ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న న్యాయవాది వాదించినట్లుగా, పిటిషనర్ కి ఉన్న హక్కు గతమునకు వర్తించు గుణము తో రూపొందించిన నియమం ద్వారా తీసివేయలేమని అభిప్రాయపడ్డారు. నియమంలోని 5 (1) (a) భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233కు విరుద్ధంగా ఉందని, ఎందుకంటే అది కనీసం ఏడేళ్ల పాటు న్యాయవాదిగా లేదా ప్లీడర్గా అభ్యాసం చేయాల్సిన అవసరాన్ని మాత్రమే నిర్దేశిస్తుంది. పిటిషనర్ ల తరపున న్యాయవాది ఇంకా వాదిస్తూ, ఆ నియమం భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టిల్ 233లో పేర్కొన్న అవసరాలకు అనుగుణంగా ఉండాలని కోరారు. పైన పేర్కొన్న సమర్పణలకు మద్దతుగా, రామేశ్వర్ దయాల్ వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం (AIR 1961 SC 816 : (1961) 2 SCR 874); ఛైర్మన్, రైల్వే బోర్డు వర్సెస్ C.R. రంగధామయ్య ((1997) 6 SCC 623) మరియు దీపక్ అగర్వాల్ వర్సెస్ కేశవ్ కౌశిక్ ((2013) 5 SCC 277) కేసులో సుప్రీంకోర్టు నిర్ణయాలపై ఆధారపడటం జరిగింది.

(iii) ప్రతివాదుల సమర్పణలు:

9. ప్రతివాదుల తరపున సీనియర్ న్యాయవాది వాదిస్తూ, 2023 నియమాలు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233కి అనుగుణంగా ఉన్నాయని, అది నియమాలను రూపొందించే అధికారాన్ని కలిగిస్తుందని తెలిపారు. ఆలిండియా జడ్జీస్ అసోసియేషన్ (పైన పేర్కొన్న)లో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఈ కోర్టు దృష్టిని ఆకర్షిస్తూనే, ప్రశ్నార్థకమైన పోస్టు నియామకానికి అర్హతకు సంబంధించిన ఇతర షరతులను నియమాల ప్రకారం నిర్దేశించవచ్చని, గతమునకు వర్తించు గుణము అమల్లోకి తీసుకురావచ్చని పేర్కొంది. సవరించని నియమాల ప్రకారం కూడా, పిటిషనర్ ల జిల్లా జడ్జీ పోస్టుకు నియామకానికి పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి అనర్హులు, ఎందుకంటే అందులో

ఉపయోగించిన 'హైకోర్టు' అంటే తెలంగాణ రాష్ట్రానికి హైకోర్టు అని అర్థం. జిల్లా జడ్జీ పదవికి నియమించబడిన వ్యక్తికి తెలంగాణ రాష్ట్ర కోర్టులో అభ్యాసం గురించి తెలిసి ఉండాలనే ఉద్దేశ్యంతో నియమం 5(1)(a)లోని అర్హత షరతు నిర్దేశించబడిందని కూడా సమర్పించబడింది. J. పాండురంగరావు (పైన పేర్కొన్న) మరియు గంగా రామ్ మూల్చందాని (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో తీసుకున్న నిర్ణయాలు కేసులలోని విచిత్రమైన వాస్తవాలలో ఇవ్వబడ్డాయి మరియు చేతిలో ఉన్న కేసుల వాస్తవాలకు వర్తించవని పేర్కొన్నారు.

10. శోభిత్ గౌర్ వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం(2019 (1) Mh.L.J. 190 : 2018 SCC OnLine Bom 2248) కేసులో బొంబాయి హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ముందు పారి మెటీరియల్ నిబంధనను సవాలు చేసినట్లు వాదించబడింది. బొంబాయి హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పు తుది తీర్పుగా మారిందని, ఎందుకంటే ఆ ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా దాఖలు చేసిన S.L.P ని 24.08.2018 న ఉత్తర్వు ద్వారా S.L.P.(C) నెం.27341/2018లో కొట్టివేయబడింది అని తెలిపారు. ఆ పైన పేర్కొన్న సమర్పణలకు మద్దతుగా, యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా వర్సెస్ మేజర్ బహదూర్ సింగ్ ((2006) 1 SCC 368) మరియు హైకోర్ట్ ఆఫ్ ఢిల్లీ వర్సెస్ దేవీనా శర్మ ((2022) 4 SCC 643) కేసుల్లోని సుప్రీంకోర్టు తీర్పులపై ఆధారపడటం జరిగింది.

(iv) విశ్లేషణ:

11. రెండు వైపుల వాదనలను మేము పరిశీలించాము మరియు రికార్డును క్షుణ్ణంగా పరిశీలించాము. భారత రాజ్యాంగంలోని అధ్యాయం VI అధీన న్యాయస్థానాల గురించి తెలియజేస్తుంది. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233 జిల్లా జడ్జీ నియామకం గురించి తెలియజేస్తుంది. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233(1) ప్రకారం, ఏదైనా రాష్ట్రంలో జిల్లా జడ్జీగా నియమించబడే వ్యక్తుల నియామకం మరియు వారి పదోన్నతులు, ఆ రాష్ట్రానికి సంబంధించి అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న హైకోర్టుతో సంప్రదించిన తరువాత ఆ రాష్ట్ర గవర్నర్ ద్వారా చేయబడతాయి. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233(2) ప్రకారం, కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సేవలో లేని వ్యక్తి జిల్లా జడ్జిగా నియమించబడటానికి అర్హత పొందాలంటే, అతను ఏడేళ్ల కంటే తక్కువ కాకుండా న్యాయవాదిగా లేదా ప్లీడర్‌గా పనిచేసి ఉండాలి మరియు నియామకం కోసం హైకోర్టుచే సిఫార్సు చేయబడాలి. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 234, ఒక రాష్ట్ర గవర్నర్‌కు ఆ రాష్ట్రంలోని న్యాయ సేవలలో జిల్లా జడ్జిలు కాకుండా ఇతర వ్యక్తులను నియమించే అధికారాన్ని ఇస్తుంది. ఈ నియామకాలు, ఆ గవర్నర్, ఆ విషయంలో రూపొందించిన నియమాల ప్రకారం, రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ మరియు ఆ రాష్ట్రానికి సంబంధించి అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న హైకోర్టుతో సంప్రదించిన తరువాత చేయబడతాయి. ఆర్టికల్ 235 సబార్డినేట్ కోర్టులపై నియంత్రణను అందిస్తుంది.

(v) సమస్యలు:

12. రాజ్యాంగంలోని సంబంధిత నిబంధనలను గమనించిన తరువాత, ఈ రిట్ పిటిషన్ లలో పరిశీలనకు వచ్చే సమస్యలను మేము ఈ క్రింది విధంగా తెలియజేస్తున్నాము:

(i) 2023 నియమాలు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233 కి విరుద్ధంగా ఉన్నాయా?

(ii) 2023 నియమాలను 01.01.2023 నుండి, అంటే పూర్వము నుండి అమలు ప్రభావంతో(retrospective effect), 10.06.2023న అమలు చేయగలరా?

(iii) 2023 నియమాల్లోని నియమం 2(k) ప్రకారం, హైకోర్టు అంటే తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టు కాకుండా ఇతర హైకోర్టులు కూడా అర్థం మరియు పరిధిలోకి వస్తాయా? మరియు

(iv) తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జిల్లా జడ్జి పోస్టుల భర్తీకి తెలంగాణ రాష్ట్రం కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలలో అభ్యాసం చేస్తున్న న్యాయవాదులు మరియు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్లు అనర్హులు కావడం వలన 2023 నియమాల్లోని నియమం 5(1)(a) వివక్షాపూరితమైనది, ఏకపక్షమైనది మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14ను ఉల్లంఘిస్తుందా?

13. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 309లోని షరతు మరియు ఆర్టికల్ 320లోని క్లాజ్ (3)లోని షరతుతో కలిపి చదవబడిన ఆర్టికల్స్ 233, 234, 235 మరియు 237 ద్వారా సంక్రమించిన అధికారాలను వినియోగిస్తూ, తెలంగాణ గవర్నర్ తెలంగాణ రాష్ట్ర జ్యుడీషియల్ సర్వీస్‌కు సంబంధించి, తెలంగాణ రాష్ట్ర జ్యుడీషియల్ సర్వీస్ నియమాలు, 2017 పేరుతో ప్రత్యేక నియమాలను రూపొందించారు. నియమం 2(i) 'హైకోర్టు' అనే పదాన్ని హైదరాబాద్‌లోని హైకోర్టుగా నిర్వచిస్తుంది. తరువాత, G.O.Ms.నెం.3, తేది 06.01.2020 ద్వారా, 2017 నియమాలకు సవరణలు చేయబడ్డాయి మరియు సవరించిన నియమం3(i) ప్రకారం 'హైకోర్టు' అంటే తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టు అని అర్థం.

14. తదుపరి ముందుకు సాగడానికి ముందు, 12.04.2023 న ప్రకటన లోని సంబంధిత క్లాజులను గమనించడం మంచిది. తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము 12.04.2023 తేదీన ఒక నియామక ప్రకటన జారీ చేసి, పద్ధతిగా నియామకం ద్వారా పదకొండు డిస్ట్రిక్ట్ జడ్జి (ప్రవేశ స్థాయి) పోస్టులకు అర్హులైన అభ్యర్థుల నుండి దరఖాస్తులు కోరింది. ప్రకటనలోని పేరా 3 ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

3. ఈ పోస్టులకు నియామకాలు తెలంగాణ స్టేట్ జ్యుడిషియల్ (సర్వీస్ అండ్ కేడర్) నియమాలు, 2023 ప్రకారం జరుగుతాయి.

15. ప్రకటనలోని పేరా 4, అర్హత గురించి తెలియజేస్తుంది. పేరా 4 కి సంబంధిత భాగం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

4. అర్హత:

పై పేర్కొన్న పోస్టుకు దరఖాస్తుదారు,

a) ప్రకటన తేదీన హైకోర్టులో లేదా హైకోర్టు నియంత్రణలో పనిచేసే కోర్టులలో కనీసం ఏడు సంవత్సరాలు అభ్యాసం చేసిన న్యాయవాది అయి ఉండాలి.

గమనిక: కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా శాసనం ద్వారా ఏర్పాటు చేయబడిన ఏదైనా ప్రభుత్వ సంస్థ లేదా సంస్థ ఉద్యోగంలో పూర్తి సమయం వేతనం పొందే న్యాయ అధికారి అర్హులు కాదు.

కాబట్టి, ప్రకటన లో పేరా 4(a)ను తెలంగాణ రాష్ట్ర జ్యుడీషియల్ (సర్వీస్ అండ్ క్యాడర్) రూల్స్, 2017లోని నియమం 2(i)తో కలిపి చదివితే, ప్రకటన తేదీ అయిన 12.04.2023 న తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టులో లేదా తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని హైకోర్టు నియంత్రణలో పనిచేసే కోర్టుల క్రింద కనీసం ఏడు సంవత్సరాలు అభ్యాసం చేసిన న్యాయవాదులు మాత్రమే తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జిల్లా జడ్జి పోస్టుల భర్తీకి పరిగణించబడతారని స్పష్టమవుతుంది.

16. ఆ తరువాత, G.O.Ms.నెం.36, తేది10.06.2023న జారీ చేయబడింది, దాని ద్వారా 2023 నియమాలు 01.01.2023 నుండి అమలులోకి వచ్చాయి.

17. ఇప్పుడు మనం వరుసగా సమస్యలను పరిష్కరించడానికి ముందుకు సాగుదాం.

సమస్య నెం. (i): భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233కు 2023 నియమాలు విరుద్ధంగా ఉన్నాయా?

18. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233 ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

233. జిల్లా జడ్జి ల నియామకం:-

(1) ఏదైనా రాష్ట్రంలో జిల్లా న్యాయమూర్తులుగా నియమించబడే వ్యక్తుల నియామకం మరియు వారి పదోన్నతులు, ఆ రాష్ట్రానికి సంబంధించి అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న హైకోర్టుతో సంప్రదించిన తర్వాత ఆ రాష్ట్ర గవర్నర్ ద్వారా చేయబడతాయి.

(2) కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సేవలో లేని వ్యక్తి, జిల్లా జడ్జిగా నియమించబడటానికి అర్హత పొందాలంటే, అతను ఏడేళ్ల కంటే తక్కువ కాకుండా న్యాయవాదిగా లేదా ప్లీడర్‌గా పనిచేసి ఉండాలి మరియు నియామకం కోసం హైకోర్టుచే సిఫార్సు చేయబడాలి.

19. ఢిల్లీ హైకోర్టు ఉన్నత న్యాయవ్యవస్థ పరీక్షకు హాజరు కావడానికి కనీస వయస్సు 35 సంవత్సరాలుగా నిర్దేశించింది. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233 ప్రకారం రూపొందించిన నియమాలలో, కనీస వయస్సు 35 సంవత్సరాలుగా నిర్దేశిస్తూ పైన పేర్కొన్న నియమంలో చెల్లుబాటును ఢిల్లీ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ముందు సవాలు చేశారు. ఆ డివిజన్ బెంచ్ మధ్యంతర ఉత్తర్వుల ద్వారా, తేది 04.03.2022 మరియు 08.03.2022న ఉన్నత న్యాయవ్యవస్థా నియామకాల కోసం నిర్వహించాల్సిన పరీక్షను వాయిదా వేసింది. ఢిల్లీ హైకోర్టు (పైన పేర్కొన్న) కేసులో, పైన పేర్కొన్న మధ్యంతర ఉత్తర్వుల చెల్లుబాటును సుప్రీంకోర్టులో సవాలు చేశారు. ఆ కేసులో, సుప్రీంకోర్టు పేరాలు 25 మరియు 26లో ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొంది:

> 25. కనీస వయస్సును నిర్దేశించడం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233లో ఉన్న రాజ్యాంగ నిబంధనకు విరుద్ధంగా ఉంటుందనే అప్పీలుదారుల వాదనను అంగీకరించలేము. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 233(2) ప్రకారం, కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సేవలో లేని వ్యక్తి జిల్లా జడ్జిగా నియమించబడటానికి అర్హత పొందాలంటే, అతను ఏడేళ్ల కంటే తక్కువ కాకుండా న్యాయవాదిగా లేదా ప్లీడర్‌గా పనిచేసి ఉండాలి మరియు నియామకం కోసం హైకోర్టుచే సిఫార్సు చేయబడాలి. ఆర్టికల్ 233లోని క్లాజ్ (1) ప్రకారం, జిల్లా న్యాయమూర్తుల నియామకాలు, వారి పోస్టింగ్ మరియు పదోన్నతులు, ఆ రాష్ట్రానికి సంబంధించి అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న హైకోర్టుతో సంప్రదించిన తరువాత ఆ రాష్ట్ర గవర్నర్ ద్వారా చేయబడతాయి. ఆర్టికల్ 235 జిల్లా కోర్టులు మరియు వాటికి దిగువన ఉన్న కోర్టులపై నియంత్రణను హైకోర్టుకు అప్పగిస్తుంది. అందులో రాష్ట్ర న్యాయ సేవలలో ఉన్న మరియు జిల్లా జడ్జి పదవి కంటే తక్కువ స్థాయిలో ఉన్న వ్యక్తుల పోస్టింగ్, పదోన్నతి మరియు సెలవు మంజూరు చేయడం వంటివి కూడా ఉంటాయి. ఒక వ్యక్తి జిల్లా న్యాయమూర్తిగా నియమించబడటానికి అర్హత పొందాలంటే, అతను కనీసం ఏడు సంవత్సరాలు న్యాయవాదిగా లేదా ప్లీడర్‌గా పనిచేసి ఉండాలనే అవసరాన్ని రాజ్యాంగం నిర్దేశించింది. దాని అర్థం ఏమిటంటే, ఏడు సంవత్సరాల నిబంధనను పూర్తి చేయని వ్యక్తి అర్హుడు కాదు. సేవా లేదా నియామక నియమాలను రూపొందించే అధికారాన్ని హైకోర్టులు వినియోగించడాన్ని రాజ్యాంగం నిరోధించదు.

26. రాజ్యాంగంలోని మౌనాలను దాని నిబంధనలను అమలు చేసే బాధ్యత కలిగిన వారు పూరించాలి మరియు పూరిస్తారు. కనీస వయస్సును నిర్దేశించే విషయంలో రాజ్యాంగం మౌనంగా ఉన్నందున, హైకోర్టులు తమ నియమావళిని రూపొందించే అధికారాన్ని వినియోగిస్తూ అటువంటి అవసరాన్ని నిర్దేశించడానికి అర్హులు. ఉన్నత న్యాయ సేవలకు ప్రత్యక్ష నియామకం తగినంత అనుభవం ఉన్న బార్ సభ్యుల నుండి ఉద్దేశించబడింది. జిల్లా జడ్జి పదవి కేడర్‌లో ఉన్నత స్థాయిలో ఉంటుంది. ప్రత్యేకించి నిజమైన సమస్యలను పరిష్కరించే మరియు స్వేచ్ఛ మరియు న్యాయానికి సవాళ్లను ఎదుర్కొనే న్యాయ సంస్థలలో, పరిణతి మరియు అనుభవాన్ని సంపాదించడానికి వయస్సు అదనపు విషయం కాదు. తగినంత పరిపక్వత కలిగిన అభ్యర్థులు ఉన్నత న్యాయవ్యవస్థ పరిధిలోకి ప్రవేశించేలా చూడాలనే నిబంధనను నిర్దేశించడంలో హైకోర్టులు తమ పరిధిలోనే ఉన్నాయి. ఒక అభ్యర్థి కనీసం 35 సంవత్సరాల వయస్సు కలిగి ఉండాలనే అవసరం దీనిని సాధించడానికి ఉద్దేశించబడింది. ముప్పై ఐదు సంవత్సరాల కనీస వయస్సు అవసరాన్ని తొలగించిన కొద్ది కాలాన్ని మినహాయిస్తే, ఢిల్లీ హైకోర్టు ఈ నిబంధనను అనుసరిస్తోంది.

20. అందువల్ల, పైన పేర్కొన్న చట్టం వివరణ నుండి, రాజ్యాంగం అర్హత/షరతు గురించి మౌనంగా ఉంటే, నియమాలను రూపొందించే అధికారం అటువంటి అర్హత/షరతును సూచించే హక్కును కలిగి ఉందని స్పష్టమవుతుంది. జిల్లా జడ్జి (ప్రవేశ స్థాయి) పోస్టుల భర్తీ కోసం ప్రకటన తేదీన అభ్యర్థి హైకోర్టులో లేదా హైకోర్టు నియంత్రణలో పనిచేసే కోర్టులలో కనీసం ఏడు సంవత్సరాలు న్యాయవాదిగా ప్రాక్టీస్ చేసి ఉండాలనే అర్హత ఆర్టికల్ 233లో నిర్దేశించబడలేదు. అయితే, అదే అర్హతను నియమావళిని రూపొందించే అధికారం కలిగిన సంస్థ నిర్దేశించవచ్చు. అందువల్ల పైన పేర్కొన్న నిబంధన ఆర్టికల్ 233కు విరుద్ధం అనే వాదనను తప్పుగా అర్థం చేసుకోవాలి. కాబట్టి మొదటి సమస్యకు ప్రతికూలంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది.

సమస్య నెం.(ii): 2023 నియమాలు 10.06.2023 నుండి 01.01.2023 వరకు, అంటే గత కాలం నుండి అమలు చేయగలవా?

21. ఇది సర్వసాధారణ న్యాయ విధానం, కేంద్ర పార్లమెంట్ మరియు రాష్ట్ర శాసనసభలు తమకు కేటాయించిన రంగాలలో పూర్తి శక్తులతో శాసనాలు చేయగలవు మరియు కొన్ని రాజ్యాంగ పరిమితులు మరియు న్యాయమూర్తుల ద్వారా గుర్తించబడిన పరిమితుల ఆధీనంలో వారు భవిష్యత్తులో మరియు గత కాలంలో శాసనాలు చేయగలరు (చూడండి: గుజరాత్ రాష్ట్రం వర్సెస్ రామన్లాల్ కేశవ్లాల్ సన్స్ (AIR 1984 SC 161) మరియు నేషనల్ అగ్రికల్చరల్ కోఆపరేటివ్ మార్కెటింగ్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (AIR 2003 SC

1329). G. మోహన్ రావు వర్సెస్ తమిళనాడు రాష్ట్రం (2022) 12 SCC 696 లో, రాజ్యాంగ యోచన మరియు సుప్రీంకోర్టు తీర్పులు ఒక నిర్ధారిత స్థితిని స్పష్టం చేశాయి, అందులో శాసనములు చేయడం లో శక్తి అంటే, గత కాలానికి శాసనములు చేయగల శక్తి కూడా ఉంటుంది. అందుచేత, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి గత కాలం నుండి నియమాలను తయారు చేయడానికి శక్తి లేదు అనే వాదన తప్పుగా భావించబడింది. జిల్లా జడ్జి (ప్రవేశ స్థాయి) పోస్టుల భర్తీ కోసం జారీ చేసిన 12.04.2023 న ప్రకటన లో పేరా 3, నియామకం 2023 నిబంధనల ప్రకారం జరుగుతుందని పేర్కొంది. ఆ నిబంధనలు 10.06.2023న అమలులోకి వచ్చాయి, అయితే వాటి అమలు తేదీ 01.01.2023 నుండి వర్తిస్తుంది. కాకపోతే 10.04.2023న ప్రకటన జారీ చేసిన రోజున కూడా పిటిషనర్ ల జిల్లా జడ్జి పోస్టుల భర్తీకి అనర్హులయ్యారు. కాబట్టి, నియమాలను సవరించడానికి ముందు కూడా జిల్లా జడ్జి పోస్టు కోసం వారిని పరిగణించాలనే హక్కు వారికి ఏర్పడలేదు. కాబట్టి, 2023 నియమాలు అమలులోకి రావడంతో, పిటిషనర్ ల ఏ హక్కు కూడా ప్రభావితం కాలేదు. ఆ ప్రాతిపదికన కూడా, నియమాలు పునరావృత్త నిర్వహణకు సంబంధించి పిటిషనర్ లు ఎటువంటి ఫిర్యాదు చేయలేరు. రెండవ సమస్యకు సానుకూలంగా సమాధానం ఇస్తూ, నియమాలను పూర్వఅనువర్తనం తో రూపొందించవచ్చని తెలియజేయడమైనది.

సమస్య నెం.(iii): 2023 నియమాలలోని నియమం 2(k) ప్రకారం, హైకోర్టు అంటే తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టు కాకుండా ఇతర హైకోర్టులను కూడా కలిగి ఉంటుందా?

22. 2023 నియమాలలోని నియమం 2(k) 'హైకోర్టు' అనే పదాన్ని నిర్వచిస్తుంది. సూచన సౌకర్యం కోసం నియమం 2(k) క్రింద తెలియచేయబడింది:

2(k) హైకోర్టు అంటే 02.06.2014 నుండి తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టు అని అర్థం మరియు దానిని కలిగి ఉంటుంది.

23. నిర్వచన క్లాజులో, నియమం 2 (K) 'అర్థం మరియు చేర్చడం' అనే పదాన్ని ఉపయోగిస్తుంది. శాసనసభ ఒక నిర్దిష్ట వ్యక్తీకరణను 'అర్థం మరియు చేర్చడం' అనే పదాలను ఉపయోగించి నిర్వచించినప్పుడు, 'అర్థం' అనే పదం ఉపయోగించడం అంటే ఆ నిర్వచనం కచ్చితమైనదని మరియు ప్రకటన లో పేర్కొన్న అర్థం తప్ప మరే ఇతర అర్థాన్ని ఆ పదానికి కేటాయించలేమని చట్టబద్ధమైన వ్యాఖ్యానానికి సంబంధించిన స్థిరపడిన నియమం. 'చేర్చుతుంది' అనే పదాన్ని ఉపయోగించినప్పుడు, అది నిర్వచించిన పదం అర్థాన్ని విస్తరిస్తుంది, తద్వారా వాటి సహజమైన అర్థం ప్రకారం సూచించే విషయాలను మాత్రమే కాకుండా, ఆ క్లాజులో అవి కలిగి ఉంటాయని ప్రకటించిన విషయాలను కూడా గ్రహిస్తుంది. మరోవైపు, 'అర్థం మరియు చేర్చడం' అనే పదం "చట్టం ప్రయోజనాల కోసం, ఈ పదాలు లేదా వ్యక్తీకరణలకు తప్పనిసరిగా జతచేయాల్సిన అర్థం సమగ్ర వివరణను సూచిస్తుంది

(P.కాశీలింగం వర్సెస్ P.S.G.కాలేజ్ ఆఫ్ టెక్నాలజీ 1995 Supp (2) SCC 348 చూడండి). పూర్వవివరించిన చట్టపరమైన అర్థవంతమైన అర్థనిర్ణయ విధానాన్ని సుప్రీం కోర్టు మూడు న్యాయమూర్తుల బెంచ్ భరత్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్ (ముంబై) లిమిటెడ్ వర్సెస్ కోఆపరేటివ్ బ్యాంక్ ఉద్యోగుల యూనియన్ ((2007) 4 SCC 685) కేసులో మళ్లీ ధృవీకరించింది.

24. చట్టబద్ధమైన వ్యాఖ్యానానికి సంబంధించిన పైన పేర్కొన్న స్థిరపడిన న్యాయ సూత్రాల నేపథ్యంలో, మనం మళ్లీ నియమాలలోని నియమం2(k)ని పరిశీలించవచ్చు. పూర్వపు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం 02.06.2014 నుండి తెలంగాణ రాష్ట్రం మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అనే రెండు కొత్త రాష్ట్రాలుగా విభజించబడింది. తెలంగాణ రాష్ట్రానికి హైకోర్టు 01.01.2019 నుండి అమలులోకి వచ్చింది. ఒక న్యాయవాది ఏడు సంవత్సరాల ప్రాక్టీస్ను కలిగి ఉండాలని నియమం కోరుతుంది. ఒకవేళ పైన పేర్కొన్న ఏడు సంవత్సరాల అవసరాన్ని హైకోర్టు స్థాపించిన తేదీ నుండి లెక్కించినట్లయితే, ఏ అభ్యర్థి అర్హత కలిగి ఉండరు. అందువల్ల రూల్ మేకింగ్ అథారిటీ 02.06.2014 నుండి తెలంగాణ రాష్ట్రానికి హైకోర్టు అనే పదాన్ని ఉపయోగించింది, తద్వారా అప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ఉమ్మడి హైకోర్టు మరియు తెలంగాణ రాష్ట్రానికి హైకోర్టులో ప్రాక్టీస్ చేస్తున్న న్యాయవాదులు జిల్లా జడ్జి పోస్టుల నియామకానికి పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి అర్హులు. 2023 నియమాలలోని నియమం 2(k)లో ఉపయోగించిన 'హైకోర్టు' అనే పదంలో ఇతర హైకోర్టులు కూడా కలిసి ఉంటాయనే వాదన తప్పుదారి పట్టించేది మరియు అందువల్ల దానిని తిరస్కరించడమైనది. మూడవ సమస్యకు తగిన విధంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది.

సమస్య నెం.(iv): తెలంగాణ రాష్ట్రం కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలలో అభ్యాసం చేస్తున్న న్యాయవాదులు మరియు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్లు తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జిల్లా జడ్జి పోస్టుకు నియామకానికి అనర్హులు కావడం వలన, 2023 నియమాలలోని నియమం 5(1)(a) వివక్షాపూరితంగా, ఏకపక్షంగా మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14ను ఉల్లంఘించే విధంగా ఉందా?

25. ఈ రిట్ పిటిషన్ లలో సవాలు చేయబడిన 2023 నియమాలలోని నియమం 5 సంబంధిత భాగం సూచన సౌలభ్యం కోసం క్రింద ఇవ్వబడింది.

5. ప్రత్యక్ష నియామకం మరియు బదిలీ ద్వారా నియామకానికి అర్హత:

5.1 జిల్లా జడ్జిలు (ప్రవేశ స్థాయి) ప్రత్యక్ష నియామకం:

(a)ప్రకటన తేదీన హైకోర్టులో లేదా హైకోర్టు నియంత్రణలో పనిచేసే కోర్టులలో కనీసం ఏడు సంవత్సరాలు న్యాయవాదిగా ప్రాక్టీస్ చేసిన వ్యక్తి;

అయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లేదా చట్టబద్ధంగా ఏర్పాటు చేయబడిన ఏదైనా ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ లేదా మండలి ఉద్యోగంలో పూర్తికాల వేతనంతో పనిచేస్తున్న న్యాయాధికారి, జిల్లా జడ్జి పోస్టుకు అర్హుడు కాదు.

26. పశ్చిమ బెంగాల్ రాష్ట్రం వర్సెస్ అన్వర్ అలీ (AIR 1952 SC 75) కేసులో సుప్రీంకోర్టులోని ఏడుగురు న్యాయమూర్తుల ధర్మాసనం, ఆర్టికల్ 14లోని హామీకి సంబంధించిన సూత్రాలు కేవలం ఒకే విధమైన పరిస్థితులలో ఉన్న వ్యక్తులను మంజూరు చేయబడిన అధికారాలలో మరియు విధించబడిన బాధ్యతలలో సమానంగా చూడాలని అర్థం చెబుతాయని పేర్కొంది. వర్గీకరణ చేసేటప్పుడు, శాసనమండలి "నిర్దిష్టమైన సమరూపతను" అందించాలని ఆశించలేమని మరింత స్పష్టం చేయబడింది. E.P. రోయప్ప వర్సెస్ తమిళనాడు రాష్ట్రం ((1974) 4 SCC 3) కేసులో, సుప్రీంకోర్టులోని రాజ్యాంగ ధర్మాసనం, రాష్ట్ర చర్య, సమానంగా ఉన్న వారందరికీ ఒకే విధంగా వర్తించే చెల్లుబాటు అయ్యే సూత్రాలపై ఆధారపడి ఉండాలని మరియు అది ఎటువంటి బాహ్య లేదా సంబంధం లేని పరిగణనల ద్వారా నడిపించబడకూడదని పేర్కొంది, ఎందుకంటే అది సమానత్వాన్ని నిరాకరించడమవుతుంది. ఆర్టికల్ 14 సమానంగా ఉన్న వ్యక్తులకు భిన్నమైన రూలుప్ర వంను నిషేధిస్తుంది, అయితే అటువంటి వర్గీకరణ అర్థమయ్యే భేదంపై ఆధారపడి ఉండాలి మరియు చట్టబద్ధమైనది, చెల్లుబాటు అయ్యేది మరియు అనుమతించదగినదిగా ఉండాలి (అరుణ్ కుమార్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (2007) 1 SCC 732 చూడండి).

27. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 రక్షణను కోరుకునే పక్షం, అటువంటి వాదనను సమర్థించడానికి వివరాలతో కూడిన ఒక ప్రకటన చేయవలసి ఉంటుంది మరియు చేసిన ఆరోపణలను నిరూపించడానికి సాక్ష్యాధారాలను సమర్పించవలసి ఉంటుంది. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 ప్రకారం తమ హక్కు ఉల్లంఘించబడిందని వాదించే మరియు నిరూపించే భారం ఆ పార్టీపైనే ఉంటుంది అనేది స్థిరపడిన చట్టం. సవాలు యొక్క ఆధారం వాస్తవాల పునాదిపై ఆధారపడి ఉండాలి మరియు ఆర్టికల్ 14ను వర్తింపజేయడానికి అవసరమైన వాస్తవాలను విన్నవించాలి (ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం వర్సెస్ కర్తార్ సింగ్ AIR 1964 SC 1135, దంటులూరి రామ్ రాజు వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ((1972) 1 SCC 421) మరియు సదరన్ పెట్రోకెమికల్ ఇండస్ట్రీస్ కంపెనీ లిమిటెడ్ వర్సెస్ ఎలక్ట్రిసిటీ ఇన్‌స్పెక్టర్ ((2007) 5 SCC 447) చూడండి). ఏ వాదన లేనప్పుడు, ఒక నిబంధన రాజ్యాంగ ప్రామాణికతను సవాలు చేయడాన్ని పరిమితిలో తిరస్కరించాలనేది సమానంగా బాగా స్థిరపడిన చట్టపరమైన ప్రతిపాదన (హర్యానా రాష్ట్రం వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం ((2004) 12 SCC 673) చూడండి).

28. W.P.నెం.18002/2023లో, 2023 నియమాలలోని నియమం 5(1)(a) చెల్లుబాటును క్రింది వాదనలపై సవాలు చేశారు:-

11. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు మరియు దాని అనుబంధ న్యాయస్థానాలలో ప్రాక్టీస్ చేస్తున్న న్యాయవాదులను తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని జిల్లా జడ్జి పోస్టులకు దరఖాస్తు చేయకుండా 2వ ప్రతివాది నిరోధించడం అత్యంత పక్షపాతపూరితమైనది మరియు వివక్షాపూరితమైనది అని, అది భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 మరియు 21 లను ఉల్లంఘిస్తున్నదని మరియు కొట్టివేయబడవలసినదని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

29. W.P.నెం.18842/2023లో, 2023 నియమాలలోని నియమం 5(1)(a) చెల్లుబాటును ఈ క్రింది వాదనలపై సవాలు చేశారు:-

12. తెలంగాణ స్టేట్ జ్యుడీషియల్ సర్వీస్ 2023 నియమాలలోని నియమం 5(1)(a) భారత రాజ్యాంగంలో పొందుపరిచిన ప్రాథమిక హక్కులకు భంగం కలిగించేలా ఉందని పేర్కొంది. ఈ పాలనకు ఎలాంటి రాజ్యాంగపరమైన మద్దతు లేదు. పై నియమం చట్టంలో చెడ్డ నిబంధన మరియు ఈ గౌరవనీయమైన న్యాయస్థానం ద్వారా అది చెల్లదు మరియు చెల్లదు.

30. W.P.నెం.18880/2023లో, 2023 నియమాలలోని నియమం5(1)(a) చెల్లుబాటును క్రింది వాదనలపై సవాలు చేశారు:-

3 (g). వాస్తవానికి తెలంగాణకు చెందిన పలువురు న్యాయవాదులు ఆంధ్రప్రదేశ్ జ్యుడీషియల్ సర్వీస్‌లో మరియు దానికి విరుద్ధంగా పనిచేస్తున్నారు. వాస్తవానికి, చెబ్రోలు లీలా ప్రసాద్ రావు వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ((2021) 11 SCC 401) కేసులోనూ, అలాగే సత్యజిత్ కుమార్ వర్సెస్ జార్ఖండ్ రాష్ట్రం (2022 లైవ్ లా SC 651) కేసులోనూ, స్థానిక నివాస రిజర్వేషన్‌ను పార్లమెంటు చేసిన చట్టం ద్వారా మాత్రమే అందించగలరని, అలా చేసే అధికారం రాష్ట్ర శాసనసభకు లేదని గౌరవనీయమైన సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది. అది ఆర్టికల్ 16(1), 16(2) మరియు 16(3) లను ఉల్లంఘిస్తుందని, అంతేకాకుండా రాష్ట్ర గవర్నర్‌కు కూడా ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘించే అధికారం లేదని తేల్చి చెప్పింది.

31. W.P.నెం.19179/2023లో, 2023 నియమాలలోని నియమం 5(1)(a) చెల్లుబాటును క్రింది వాదనలపై సవాలు చేశారు:

11. ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో మరియు దాని సబార్డినేట్ కోర్టులలో పనిచేస్తున్న న్యాయవాదులను తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని జిల్లా జడ్జి పదవులకు దరఖాస్తు చేయకుండా నిషేధించిన 2వ ప్రతివాది చర్య, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ 14,16 (2) మరియు 21లను ఉల్లంఘించడం వల్ల

అత్యంత పక్షపాతంతో, వివక్షతతో కూడుకున్నదని, దానిని పక్కన పెట్టాల్సిన అవసరం ఉందని నేను సమర్పిస్తున్నాను.

32. కాబట్టి, 2023 నియమాలలోని నియమం 5(1)(a) చెల్లుబాటును సవాలు చేయడానికి సంబంధించి వాదనలలో ఎటువంటి వాస్తవిక ఆధారం చూపబడలేదు. కాకపోతే, న్యాయ సేవలో తగిన మరియు సరైన వ్యక్తులను నిర్ధారించడానికి ఈ నియమం రూపొందించబడింది, న్యాయమైన మరియు సమర్థవంతమైన న్యాయ పరిపాలనను పొందే ఉద్దేశ్యంతో మరియు నియామకానికి అర్హతలను నిర్దేశించే అర్హతలను నిర్దేశించే అధికారం రూల్ మేకింగ్ అథారిటీకి ఉంది. తెలంగాణలోని స్థానిక న్యాయస్థానాల అభ్యాసం మరియు స్థానిక చట్టాల పరిజ్ఞానం ఉన్న తెలంగాణ రాష్ట్ర న్యాయ సేవకు తగిన అభ్యర్థులను నియమించడం పైన పేర్కొన్న నియమాన్ని అమలు చేసే లక్ష్యం. దిగువ కోర్టులలో లేదా హైకోర్టులో అభ్యాసించడం కూడా అర్హతగా నిర్దేశించడానికి తగిన పరీక్ష.

33. ఇక్కడ గమనించదగిన విషయం ఏమిటంటే, ఇదే విధమైన నిబంధన, అనగా మహారాష్ట్ర జ్యుడీషియల్ సర్వీస్ రూల్స్, 2008లోని నియమం 5(3)(b) చెల్లుబాటును బొంబాయి హైకోర్టులోని డివిజన్ బెంచ్ ముందు శోభిత్ గౌర్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో సవాలు చేశారు. సూచన సౌకర్యం కోసం నియమం 5(3)(b) సంబంధిత భాగం సంగ్రహించబడింది:

5(3)(b)అనుభవం – ప్రకటన వెలువడిన తేదీ నాటికి హైకోర్టు లేదా దానికి అనుబంధంగా ఉన్న కోర్టుల్లో న్యాయవాదిగా మూడేళ్లకు తగ్గకుండా అభ్యాసం చేసి ఉండాలి. లేదా కొత్తగా లా గ్రాడ్యుయేట్ అయి ఉండాలి – (i) మొదటి ప్రయత్నంలోనే డిగ్రీకి దారితీసిన అన్ని పరీక్షలలో ఉత్తీర్ణత సాధించడం ద్వారా న్యాయశాస్త్రంలో డిగ్రీని పొందారు;

34. మహారాష్ట్రలో అభ్యాసం చేస్తున్న న్యాయవాదులు, బయట అభ్యాసం చేస్తున్న న్యాయవాదుల మధ్య అన్యాయంగా వివక్ష చూపుతుందనే కారణంతో భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 ఆధారంగా ఆ నియమాన్ని సవాలు చేశారు. బొంబాయి హైకోర్టులోని డివిజన్ బెంచ్ ఆ కేసులోని పిటిషనర్ ఢిల్లీలో అభ్యాసం చేస్తున్న న్యాయవాది అని తేల్చి చెప్పింది. బొంబాయి హైకోర్టు శోభిత్ గౌర్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో ఇచ్చిన తీర్పు ద్వారా మహారాష్ట్ర జ్యుడీషియల్ సర్వీస్ నియమాలు, 2008లోని నియమం 5(1)(b) చెల్లుబాటును సమర్థించింది. బొంబాయి హైకోర్టులోని డివిజన్ బెంచ్ శోభిత్ గౌర్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో 24.08.2018న ఇచ్చిన తీర్పుపై దాఖలైన ప్రత్యేక సెలవు పిటిషన్‌ను సుప్రీంకోర్టు S.L.P. (C) నెం.27341/2018 ద్వారా 09.12.2021 న ఉత్తర్వు ద్వారా కొట్టివేసింది అనేది కూడా గమనించదగిన విషయం.

35. నిజానికి, పిటిషనర్ లు తెలంగాణ రాష్ట్ర హైకోర్టులో లేదా దాని పరిధిలోని కోర్టులలో ఏడు సంవత్సరాల పాటు న్యాయవాదులుగా ప్రాక్టీస్ చేయడం లేదు. పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల, 2023 నియమాలలోని నియమం 5(1)(a) ఎటువంటి బలహీనతతో బాధపడదు. తదనుగుణంగా, నాల్గవ సమస్యకు సమాధానం ఇవ్వబడింది.

36. ఒక నిర్ణయం వాస్తవ పరిస్థితి, ఆధారపడిన నిర్ణయం వాస్తవ పరిస్థితికి ఎలా సరిపోతుందో చర్చించకుండా కోర్టులు ఆ నిర్ణయాలపై ఆధారపడకూడదు అనేది స్థిరపడిన న్యాయ సూత్రం. కోర్టు యొక్క పరిశీలనలను యూక్లిడ్ సిద్ధాంతాలుగా లేదా చట్టంలోని నిబంధనలుగా చదవకూడదు, అది కూడా వాటి సందర్భం నుండి వేరుచేసి చూడకూడదు. ఒక తీర్పులో చేసిన పరిశీలనలు ఏ సందర్భంలో వాటిని పేర్కొన్నారో ఆ సందర్భంలోనే చదవాలి మరియు వాటిని చట్టంగా పరిగణించకూడదు (యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా వర్సెస్ మేజర్ బహదూర్ సింగ్ ((2006) 1 SCC 368) చూడండి).

37. పై పేర్కొన్న న్యాయ సూత్రాల నేపథ్యంలో, మనం పాండురంగారావు (పైన పేర్కొన్న) తీర్పును పరిశీలించవచ్చు. అప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని గుంటూరు జిల్లా కోర్టులో ప్రాక్టీస్ చేస్తున్న న్యాయవాది ఆ పిటిషనర్ గా ఉన్నారు, అతను అప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో ప్రాక్టీస్ చేయనందున అనర్హుడిగా ప్రకటించబడ్డాడు. ఆంధ్రప్రదేశ్ జ్యుడిషియల్ సర్వీస్ నియమాలలో నియమం 12 (h) తో సుప్రీంకోర్టు వ్యవహరించింది, ఇది క్రింద ఇవ్వబడింది:

> పిటిషనర్ దరఖాస్తు చేసుకునే సమయానికి:-
>
> (1) ఆయన హైకోర్టు న్యాయవాదిగా అభ్యాసం చేస్తున్నారు;
>
> (2) అతను వాస్తవానికి భారతదేశంలోని సివిల్ లేదా క్రిమినల్ కోర్టులలో కనీసం మూడు సంవత్సరాల పాటు అభ్యాసం చేసినాడు.

పైన పేర్కొన్న నియమాన్ని వివరించేటప్పుడు, భారతదేశంలోని ఏ ప్రాంతంలోనైనా సబార్డినేట్ కోర్టులలో ప్రాక్టీస్ చేస్తున్న న్యాయవాదులు నియమం 12 (h)(2) కింద అర్హులని గమనించబడింది, అయితే నియమం 12 (h)(1) కింద ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో అభ్యాసం చేసిన న్యాయవాదులు మాత్రమే అర్హులు. అందువల్ల, పైన పేర్కొన్న నియమాన్ని రద్దు చేశారు. అయితే, తీర్పులోని 8వ పేరాలో, అది క్రింది విధంగా పేర్కొనబడింది:

> 8. న్యాయమైన మరియు సమర్థవంతమైన న్యాయ పరిపాలనను సాధించడానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని న్యాయ సేవలకు తగిన మరియు అర్హులైన వ్యక్తులను నియమించడమే ఈ నియమం ఉద్దేశ్యం, అందువల్ల, ఆ సర్వీసుకు నియామకం కోసం అర్హతలను నిర్దేశించడానికి సంబంధిత అధికారికి పూర్తి అధికారం ఉంటుందనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. స్థానిక

చట్టాలపై పరిజ్ఞానం, ప్రాంతీయ భాషపై అవగాహన మరియు న్యాయవాద వృత్తిలో తగినంత అనుభవం వంటి అర్హతలను దరఖాస్తుదారులు పోస్టు కోసం దరఖాస్తు చేసే ముందు తప్పనిసరిగా కలిగి ఉండాలని నిర్దేశించవచ్చు. ఆ విషయంలో, సబార్డినేట్ కోర్టులలో లేదా హైకోర్టులో ప్రాక్టీస్ చేయడం కూడా సూచించడానికి సంబంధిత పరీక్ష కావచ్చు. ఖండించిన నియమం దరఖాస్తుదారు స్థానిక చట్టాలపై పరిజ్ఞానం కలిగి ఉండాలని మాత్రమే కోరుతుందని ప్రతివాదులు వాదిస్తున్నారు మరియు అందువల్ల, వివక్షత ప్రాతిపదికన నియమం చెల్లుబాటును ప్రశ్నించలేము. ఆ వాదనకు మద్దతుగా నల్లంతిగల్ భక్తవత్సలం అయ్యంగార్ వర్సెస్ సెక్రటరీ, ఆంధ్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్, కర్నూలు [AIR1956 ఆంధ్ర 14]లో ఆంధ్ర హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో ఈ నిబంధన చెల్లుబాటును సమర్థించారు.

38. గంగా రామ్ మూల్చందాని (పైన పేర్కొన్న) లో, సుప్రీంకోర్టు రాజస్థాన్ హయ్యర్ జ్యుడిషియల్ సర్వీస్ రూల్స్, 1969 లోని నియమం 8 (ii) మరియు 15 (ii) లతో వ్యవహరించింది, అది జిల్లా జడ్జి పోస్టుకు నియామకానికి సంబంధించినది. రాజస్థాన్ హైకోర్టు లేదా రాజస్థాన్ సబార్డినేట్ కోర్టులో ప్రాంతీయ భాష, అంటే హిందీ పరిజ్ఞానం మరియు అభ్యాసం తప్పనిసరి అని సూచించబడిన నియమాలు. అయితే, రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలో మున్సిఫ్ పోస్టుకు నియామకానికి, అటువంటి అవసరం సూచించబడలేదు. సుప్రీంకోర్టు అందువల్ల జిల్లా జడ్జి పదవికి మాత్రమే స్థానిక చట్టాలు లేదా ప్రాంతీయ భాష పరిజ్ఞానం అవసరాన్ని నిర్దేశించడం వివక్షాపూరితమైనదని మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14ను ఉల్లంఘిస్తుందని పేర్కొంది.

39. పాండురంగారావు (పైన పేర్కొన్న) మరియు గంగా రామ్ మూల్‌చందానీ (పైన పేర్కొన్న) కేసులలో ఇచ్చిన తీర్పులు ఈ కేసుల వాస్తవ పరిస్థితులకు వర్తించవు, ఎందుకంటే ఆ కేసులలోని నియమాలు నియమం 5(1)(a)తో సమానంగా లేవు మరియు భిన్నంగా రూపొందించబడ్డాయి. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని హైకోర్టు లేదా తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని హైకోర్టు నియంత్రణలో పనిచేసే కోర్టులలో న్యాయవాది లేదా ప్లీడర్‌గా అభ్యాసం చేసిన అనుభవం సివిల్ జడ్జి పోస్టుల భర్తీకి కూడా తప్పనిసరి అని గమనించడం ముఖ్యం. తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని జిల్లా జడ్జి మరియు సివిల్ జడ్జి పోస్టులకు దరఖాస్తు చేసే అభ్యర్థులు తెలుగు భాషను అనర్గళంగా మాట్లాడటం మరియు రాయడం తప్పనిసరి. అంతేకాకుండా, హైకోర్టు నిర్వహించే పరీక్షలో ఉత్తీర్ణత సాధించడం కూడా తప్పనిసరి అని 2023 నిబంధనలలోని రూల్ 5.3 పేర్కొంటుంది. కాబట్టి, పైన పేర్కొన్న తీర్పులు ప్రస్తుత కేసుల్లో పిటిషనర్ లకు ఎటువంటి సహాయం చేయవు.

(vii) ముగింపు:

40. మునుపటి విశ్లేషణ దృష్ట్యా, ఈ రిట్ పిటిషన్లలో మాకు ఎటువంటి అర్హత కనిపించలేదు. అవి విఫలమయ్యాయి మరియు తదనుగుణంగా కొట్టివేయబడ్డాయి.

పెండింగ్‌లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే, వాటిని ముగించివేయబడతాయి. ఖర్చుల గురించి ఎటువంటి ఉత్తర్వులు ఉండవు.

ఆలోక్ ఆరాధే, ప్రధాన న్యాయమూర్తి

T. వినోద్ కుమార్, న్యాయమూర్తి.

తేదీ: 27.12.2023